

ότερον συνετέλεισαν εἰς τὴν τοῦ ἔθνους διαμόρφωσιν!

Ὁ δὲ διδάσκαλος Ἀσώπιος διακρίνεται μᾶλλον διὰ τὰς περὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων διαπρεπεῖς αὐτοῦ ἀγῶνας. Ἡ φιλοπονία καὶ ἡ περὶ τὸν λόγον χάρις φαίνονται συνακμάζουσιν παρ' αὐτῷ μετὰ τῆς προέλευσης ἡλικίας, ἀντὶ τῆς μαραίνωνται, ὥς πολλάκις συμβαίνει. Ἡ δὲ καθόλου πολυμαθία αὐτοῦ καὶ ἡ βαθεῖα ἰδίως γνῶσις τῶν κυριωτέρων μυστηρίων τῆς ἀρχαίας φιλολογίας εἶναι τοσαῦται, ὥστε, ἐὰν ὑπὸ ἰσοδυνάμου ἐπιστέφοντο κριτικῆς μεγαλοφυΐας, ἤθελον ὁμολογουμένως ἀναδείξει τὸν ἀνδρα, οὐχὶ μόνον κορυφαῖον τῶν ἡμετέρων φιλόλογων, οἷος ἐστὶ καὶ ἐστὶ βεβαίως ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀλλ' ἓνα τῶν διασημοτέρων φιλόλογων τῆς ἁλῆς παρούσης ἐποχῆς. Καὶ, ἵνα συμπληρώσωμεν διὰ λέξεων δύο τὸν μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν παραλληλισμὸν, ὁ μὲν Γεννάδιος δύναται νὰ ὀνομασθῇ, νομίζομεν, νεώτερος τῶν ἀρχαίων τοῦ ἔθνους διδασκάλων, ὁ δὲ Ἀσώπιος, ὁ πρεσβύτερος τῶν νέων.

...

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΠΙΤΤ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ.

(Κατὰ Μανω.λαῖον).

—2—

(Συνέχεια. Ἴδε φυλλάδιον Μ.)

Ἀλλὰ καιρὸς εἶναι νὰ ἴδωμεν ὁποῖα τις ὑπῆρξεν ἡ ἱστορικὴ κυβέρνησις τοῦ ὑπουργείου ἐκείνου, τοῦ οὗρου τοσοῦτον λαμπρὰ ἀπέβησαν τὰ ἐξωτερικὰ κατορθώματα. Οἱ δύο πρωτεύοντες ὑπουργοί, μετὰ πλείστης ἐπιτηδειότητος, διμερίσαντο τοὺς διαφόρους τῆς κυβερνήσεως κλάδους. Ἐκάτερος μὲν ἔλαβε τὴν ἰδιαζόντως προσήκουσαν αὐτῷ μερίδα, οὐδέτερος δὲ εἶχε τὸν ἐλάχιστον πόθον τοῦ νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἀρμοδιότητά τοῦ ἄλλου. Ὁ Νεοκαστελλίας ἀνέλαβε τὸ θηταυροφυλάκιον, τὸν διορισμὸν εἰς ὅλα τὰ πολιτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα καὶ τὴν διαχείρισιν τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ ἀπορρήτου κεφαλαίου, τὸ ὅποιον τότε ἐχρησίμευεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν βουλευτικῶν ψήφων. Ὁ δὲ Πίττ, ὡς προείπομεν, ἀνηγορεύθη γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας καὶ ἐφορος τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων. Ὡς τε τοιοῦτοτρόπως, εἰς μίαν μὲν διώρυγα παρεξέτράπη ἅπας ὁ θόρυβος τῶν αἰσχροτέρων καὶ λοιμωδεστέρων ὀχετῶν τῆς Κυβερνήσεως· διὰ δὲ τῆς ἄλλης ἔρρευσεν πᾶν τὸ λαμπρὸν καὶ διαυγὲς αὐτῆς ρεῦμα. Ἀπαντες οἱ οὐτιδανοὶ καὶ ἰδιοτελεῖς ἄνθρωποι, ὅσοι ἐδίψων νὰ λάβωσιν ὑπουργήματα ἐπικερδῆ ἢ παράσημα, ἔτρεχον εἰς τὸν Νεοκαστελλίας. Εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ παρίσταντο, κατὰ πᾶσαν πρωΐαν, οἱ βουλευταὶ ἐκεῖνοι, ἐπὶ τῆς σιωπηρᾶς τῶν ὁποίων ψηφοφορίας ἐρεΐετο κυρίως ἡ δύναμις τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ μὲν ἐζήτει οἰκονομικὴν τινα θέσιν διὰ παλαιὸν τινα αὐτοῦ ἄνθρωπον· ὁ δὲ, προσδοφάρον ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα διὰ τὸν υἱὸν του· ἄλλος πάλιν ἐψιθύριζεν, ὅτι αἰέποτε ὑπῆρξεν ὁπαδὸς πιστὸς τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος καὶ τοῦ θρόνου, ὅτι ἐδαπάνησε πολλὰ εἰς τὴν τελευταίαν ἐκλογὴν του, ὅτι οἱ μεσίται τῶν ψήφων κατήντησαν ἀσυνείδητοι, ὅτι ἤδη ἦτο ἠναγκασμένος νὰ δανεισθῇ χρήματα ἐπὶ ὑποθήκῃ, καὶ ὅτι δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ εὕρῃ 500 λίρας. Ὁ δούξ ἐσφιγγεν ὅλων τὰς χεῖρας, τοὺς ἤσπαζετο, ἔκρουεν ἐλαφρὰ τὴν ῥάχιν αὐτῶν, καὶ ἀπέπεμπεν αὐτοὺς, δούς τοῖς μὲν ἀμοιβήν, τοῖς δὲ, ὑποσχέσεις. Ὁ Πίττ, ἔττατο μεγαλοφρόνως πόρρω ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐμπορίας, διότι οὐ μόνον αὐτὸς ἦτο ἀδιάφθορος, ἀλλ' ἀπατροπιάζετο καὶ τὴν ἀηδίαν τοῦ νὰ διαφθείρῃ ἄλλους. Ἐν τούτοις εἰκοσαετίαν μὲν διατελέσας ἐν τῇ βουλῇ, δεκαετίαν δὲ ἐν τῇ διοικήσει, ἐγνώρισε πῶς συνετηρεῖτο ἡ κυβέρνησις ἐκείνη, καὶ ἤξευρε κάλλιστα, ὅτι οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ ἀφειδῶς ἐδέκαζον· καὶ μισῶν μὲν τὸ ἔθος, ἀλλ' ἀπελπισθεὶς τοῦ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν κατάργησιν αὐτοῦ, ἀμφισβῆλλον δὲ ἂν, κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου, ὑπουργεῖον οἷονδῆποτε ἠδύνετο νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτοῦ, ἀπεφάσισε νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Δὲν ἤθελε οὐδὲ νὰ ἴδῃ τίποτε, οὐδὲ νὰ γνωρίσῃ τίποτε, οὐδὲ νὰ πιστεύῃ τίποτε περὶ τούτου. Ὅσοι ἐτόλμησαν νὰ τὸν πλησιάσωσι διὰ νὰ ὁμιλήσωσι πρὸς αὐτὸν περὶ τοιούτων ὑποθέσεων, τάχιστα ὑπεχώρησαν ἐκπεπληγμένοι ὑπὸ τῆς ἀλαζόνος αὐτοῦ ταπεινοφροσύνης. Διότι ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, ὅτι ἐπιδεικνύουσιν αὐτῷ τῇ ἀληθείᾳ πλείονα τοῦ δέοντος τιμὴν· ὅτι τὰ πράγματα ἐκεῖνα ὑπερβαίνουν τὴν ἱκανότητά του· ὅτι καὶ μὲν ὁ βασιλεὺς, ἐν τῇ ἐπιεικείᾳ αὐτοῦ, ἀκούει εὐμενῶς τὴν γνώμην του περὶ ἐκστρατειῶν καὶ συνθηκῶν· ὅτι τῶντι, ὅσας τις πρόκειται περὶ τοῦ τίς θέλει στρατηγήσῃ ἐν τῇ Ἀμερικῇ, ἢ τίς θέλει πρεσβεύει ἐν Βερολίνῳ, οἱ ἄλλοι ὑπουργοὶ θέλουν πιθανώτατα θεωρῆται εὐλογον νὰ ἐρωτήσωσι τὴν γνώμην του· ἀλλ' ὅτι αὐτὸς δὲν ἰσχύει παντάπασιν παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῷ καὶ ὅτι δὲν θέλει ποτὲ τολμήσῃ νὰ ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐλάχιστην θέσιν.

Καὶ δὲν ἤξεύρομεν ἂν ἡ καταφανὴς ἐκείνη ἀκεραιότης δὲν συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ τὸ ἔθνος τοῦλάχιστον ὅσον καὶ ἡ εὐγλωττία τοῦ ἀνδρός καὶ ἡ περὶ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου ἐπιτηδειότης. Διότι παντοῦ ὅπου καὶ ἂν ἔττασο ἤκουσε νὰ λέγῃσι, μετὰ εὐφροσύνης καὶ θαυμασμοῦ, ὅτι ὁ μέγας ῥήτωρ, καίτοι ἐξ ἐπιφανῶν μὲν γονέων μὴ ἔλκων το γένος, καίτοι περιουσίας ἀμοιρῶν, αἰέποτε δὲ ὑπὸ τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ἀριστοκρατίας μισούμενος, κατῴρθησε νὰ ἀναδείξῃ ἑαυτὸν μὲν πρῶτον τῆς Ἀγγλίας ἀνδρα, τὴν δὲ Ἀγγλίαν πρώτην τοῦ κόσμου χώραν· ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εἰς ἅπαντα τὰ ἀπὸ Λισαβώνης μέχρι Μόσχας ἀνάκτορα, μετὰ σεβασμοῦ ἀνεφέρετο· ὅτι τρόπαια αὐτοῦ ἔφερον ἅπαντα τὰ τέσσαρα τῆς γῆς μέρη· καὶ ὅτι ἐντούτοις αὐτὸς ἐξηκολούθει νὰ ᾔῃαι ὁ ἀκλόυστατος ἐκεῖνος Γουλιέλμος Πίττ, μηδὲ τίτλον προσλαβὼν τινα, μηδὲ παράσημον, μηδὲ σύνταξιν.

μηδὲ ἄλλην χρηματικὴν ὠφέλειαν. Ὁ σωτὴρ αὐτὸς τοῦ κράτους, παραιτηθεὶς τῆς ἀρχῆς, ἤθελεν ἀναγκασθῆναι νὰ πωλῇσῃ τὴν ἄμαξάν αὐτοῦ καὶ τὰ ἀργυρᾶ σκεύη. Ὅσοι μακρὰν καὶ ἂν διεδόθη τὸ μίσημα τῆς διαφθορᾶς, αὐτοῦ αἱ χεῖρες ἦσαν καθαραί· μηδέποτε ἔλαβον τὴν τιμὴν τοῦ αἵσχους, μηδέποτε δὲ καὶ τὴν ἐπλήρωσαν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ συμμαχία τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν προσέλαβεν ἐπικύρους ἀπάτας τὰς εὐγενεστέρους καὶ ἀπάτας τὰς ἀγενεστέρους ιδιότητας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ ἐνιγχύθη δ.ἀ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς μοχθηρίας.

Ὁ Πίττ καὶ ὁ Νεοκαστελλίας ἦσαν ισότιμοι πρωθυπουργοί, εἰς δὲ τὰς δευτερευούσας θέσεις διωρίσθησαν ἄνθρωποι παντὸς κόμματος καὶ χρώματος, ἐξαιρέσει μόνων τῶν κεκηρυγμένων Ἰακωβιτῶν, δηλαδὴ τῶν ὁπαδῶν τοῦ πρώην βασιλικοῦ οἴκου· ἰδίως δὲ προσελήφθησαν εἰς τὰ πράγματα πάντες οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ὅσοι, ὡς ἐκ τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς βαρύτητος αὐτῶν, ἠδύναντο νὰ ἀποβῶσιν ἢ γρηῃτοιμοὶ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἢ ἐπικίνδυνοι ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει. Ἐντεῦθεν οὐ μόνον οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀντιπολιτεύσις, ἀλλ' οὐδὲ πιθανότης οὐδεμία ὑπῆρχε τοῦ νὰ προκύψῃ τοιαύτη ἀντιπολιτεύσις. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἡ βουλή ἐφαίνετο ἀποβλαύσα τὰ κύρια αὐτῆς καθήκοντα, καὶ δι' ὅλων τεσσάρων συνάδων, τὰ πρακτικὰ οὐδὲν ἐμφαίνουσιν ἔχον κομματικῆς τινας ψευδοφορίας. Ὁ προϋπολογισμός, εἰ καὶ ὑπέρογκος, ἐπεψηφίζετο ἀνευσζητήτως. Ὁ γέρον βασιλεὺς ἦτο εὐχαριστημένος καὶ θεωρῶν μὲν τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐπιτυχίαν μεθ' ἧς διεξήγετο ἐν Γερμανίᾳ ὁ πόλεμος, θεωρῶν δὲ καὶ τὴν εὐκολίαν μετὰ τὴν ὁποίαν ἐδαινον πάσαι αἱ δημόσιαι ὑποθέσεις, ἐλησμόνησε τὴν τε ἀρχαίαν αὐτοῦ πρὸς τὸν Πίττ δυσμένειαν καὶ τὰ ἐπανειλημμένα τοῦ Νεοκαστελλίας ἀμαρτήματα.

Τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων, ὅτε ὁ Γεώργιος Β' ἀπέθανεν αἰφνίως, τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1760, διαδέξατο δὲ τὴν ἀρχὴν ὁ ἑγγονος αὐτοῦ Γεώργιος Γ', εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 22. Ἡ θέσις τοῦ Γεωργίου Γ', διέφερεν οὐτιωδῶς ἀπὸ τε τῆς θέσεως τοῦ παύσαντος αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ προπάππου. Οἱ δύο αὗτοι πρῶτοι βασιλεῖς τοῦ Ἀννοβεरिकοῦ οἴκου οὐδὲ τὰ τῶν νομίμων ἡγεμόνων δίκαια εἶχον, τὰ ἀναπληροῦντα πολλὰς τῆς ἑλλείψεως τῆς ἱκανότητος, οὐδὲ τὰ προσωπικὰ προτερήματα, τὰ πολλάκις ἀναπληροῦντα τὴν ἑλλείψεως τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου. Οἱ μὲν Οὐίγγοι ὑπεστήριζον αὐτοὺς παντὶ σθένει, διότι δι' αὐτῶν καὶ μόνον ἐθεώρουν σωζομένας τὰς συνταγματικὰς ἀρχὰς ὑπὲρ ὧν αἰετοὶ ἐγανίσθησαν, ἀλλὰ δὲν ἠθάνοντο πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἐκείνους τὴν ἀρροσίωσιν τὴν ὁποίαν ἐνέπνευσάν ποτε οἱ Στυαρτίδαι, καὶ περ εἰς τὰ αὐτὰ περιπατῶντες ἀμαρτήματα. Οἱ μέτριοι Τόρεις ἐθεώρουν τὴν ξένην δυναστείαν ὡς κακὸν μέγα, τὸ ὅποιον ἠνείχοντο ἀπλῶς διὰ τὸν φόβον κακοῦ ἐπὶ μεγάλου, διότι, δηλαδὴ, ἐθεώρουν τὴν παλινὸρθωσιν τῶν Στυαρτιδῶν ὡς ἀπαραιτήτως συνδεδεμένην μετὰ τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ μισητοῦ Παπισμοῦ. Οἱ δὲ ἀποκλειστικοὶ Τόρεις ἀπεστρέφοντο τοὺς δύο Γεωργίους, ὡς ἄρπαγας καὶ τυράντους. Ὡςτε ἐν δι-

στήματι μακροῦ χρόνου, οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ πολλῶν μὲν ἐκ τῶν ὑπηκόων αὐτῶν ἐβδελύσσοντο, δὲν ἠγαπῶντο δὲ θερμῶς ὑπ' οὐδενός. Περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου Β' ἡ ἀποστρέφῃ ἐκείνη μεγάλου μέρους τοῦ ἔθνους πρὸς τὸν Βρυονδικικὸν οἶκον ἐξέλειπεν, ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς θροστώσεως δὲν εἶχεν ἐτι παραχθῆ. Ὁ γέρον βασιλεὺς οὐ μόνον εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν εἶχε γεννηθῆ, ἀλλὰ πρὶν γίνῃ 30 ἐτῶν, δὲν εἶχε πατήσῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ὡμίλει κακῶς τὴν Ἀγγλικὴν ἦτο πολὺ μᾶλλον προσηλωμένος εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Καὶ οὐδὲ κατὰ τὰ λοιπὰ ἦτο ἀξιογάπητος· διότι ὑπῆρξεν υἱὸς μοχθηρὸς καὶ ἐτι μοχθηρότερος πατὴρ, σύζυγος ἄπιστος καὶ οὐδὲ εἶχε τοῦλάχιστον τὰ προτερήματα τὰ καθιστῶντα ἐπιχαρὶν καὶ συγγνωστὴν τὴν ἀκολασίαν· ἐπὶ δὲ πᾶσιν οὐδὲ μεγάλου ἦτο, οὐδὲ φιλάνθρωπος.

Ἀλλ' ἅμα θανόντος αὐτοῦ, νέα παρήχθη πραγματῶν κατάστασις. Ὁ νέος βασιλεὺς ἦτο ἐκ γενετῆς Ἀγγλος· ἀπαται αὐτοῦ αἱ ῥοπαὶ καὶ ἑξεῖς, ἄγχι καὶ ἡ πονηραὶ, ἦσαν ἀγγλικαί. Οὐδεμία μερίς τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ εἶχεν ἀρρομήν τινα προσωπικῆς κατ' αὐτοῦ ἀντιπαθείας. Αὐτοὶ οἱ ἐτι περιλιπόμενοι ὀταδοὶ τοῦ Στυαρτικοῦ οἴκου, δυσκόλως ἠδύναντο νὰ θεωρήσωσιν αὐτὸν ἐνοχον σφετεριστοῦ τῆς ἀρχῆς· ἐξεναντίας, γεννηθεὶς 50 ἔτη μετὰ τὴν ἐξώσιν τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, καὶ τέταρτος μὲν ὢν γόνος, διαδοχὸς δὲ τρίτος τῆς Ἀννοβερικῆς δυναστείας, ἠδύνετο μᾶλλον νὰ λογισθῇ ὡς ἔχων πρότχημά τι κληρονομικοῦ εἰς τὸν θρόνον δικαίου. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ νεότης αὐτοῦ, τὸ σχῆμά αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα ἐλέγοντο περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ περιεπαύουν αὐτῶν τὴν εὐνοίαν τοῦ κοινοῦ. Ὅθεν ἀράδοξον δὲν εἶναι, ὅτι ὁ νέος βασιλεὺς ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ ἔθνους, καὶ ὅτι ἡ Τоруκὴ μάλιστα μερίς, ἥτις αἰετοὶ ἠθάνθη τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς τὸν ὑπέρτατον ἄρχοντα ἀρροσώσεως, ἐτράπη μετὰ ζήλου πλείστου ἐπὶ τὸ αἰσθημα τοῦτο, ἅμα ἠδυνήθη νὰ πράξῃ τούτο ὑστέρησιν ὅπως οὐν.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν τοῦ ὁποῦο τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβρεσιν τοιοῦτοτρόπως ἐγκρίτευσεν ἡ μεγάλη ἐκείνη μερίς, ἡ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἀλλοτρίως διατελέσασα, εἶχε λάβει ἐκ φύσεως θέλησιν ἰσχυρὰν καὶ ἐπιμονὴν, ἥτις ἠδύνετο ἰσως διὰ τρυφερότητά νὰ χαρακτηρηθῇ ἐνόμματος, ἐτι δὲ νουν, οὐχὲ καὶ οὐκ ἦν εὐρύν, ἀλλ' ἀπαχρῶντα εἰς ἐπιτηδείων πραγμάτων διεξαγωγὴν. Ἀλλ' ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ δὲν εἶχε λάβει ἀρρομήν νὰ ἀναπτυχθῇ ἐντελῶς, διότι ἀετράθη εἰς βίαν μονήρη καὶ ἐπὶ τινα ἐτι χρόνον διετέλεσεν ὅλως χειραγωγούμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχιματιστοῦλακος Κόμητος Βυτίου. Ὁ Βύτιος αὐτὸς μηδέποτε σχεδὸν μετέτρεξε τῶν πολιτικῶν πραγμάτων μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καὶ εἶχε μὲν παιδείαν τινα καὶ φιλοκαλίαν, ἀν καὶ ἀνορθόγραφος, ἦτο δὲ καὶ κατὰ τὰ ἄλλα ἐντιμὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἦτο στενὸν, καὶ ὁ τρόπος ψυχρὸς καὶ ἀγέρωγος. Ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου Γ' καὶ υἱὸς τοῦ Γεωργίου Β'. Φρεδερίκος, ὁ ἀποθανὼν πρὶν βασιλεύειν, συνείθισε νὰ τὸν ἐμπαίζῃ λέγων·

• Βύτις, εἶσαι καλὸς νὰ σταλῇς πρὸς τοὺς εἰς μικρὰν
• τινὰ καὶ ἀγέρωχον Γερμανικὴν αὐλὴν, ὅπου ὁ πρέ-
• σβυς δὲν ἔχει τίποτε νὰ πράξῃ. Αἱ κακαὶ γλῶσ-
σαι ἔλεγον, ὅτι ὁ ἀρχιμητριοφύλαξ εἶχε μετὰ τῆς
μητρὸς τοῦ βασιλέως οἰκειωτάρας τὸ δένοντος σχέ-
σεις· τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ἦτο στενὸς αὐτῆς φίλος
καὶ ὅτι ἐπὶ τινὰ χρόνον ἀπεριόριστον ἀμφοτέρωι ἐλα-
θὼν ἰσχυρὸν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως. Καὶ ἡ μὲν
μήτηρ, ὡς γυνὴ καὶ ξένη, δὲν ἠδύνατο, φυσικῶ τῷ
λόγῳ, νὰ ἀποβῇ σύμβουλος πολλὰ φρόνιμος εἰς τὰ
πολιτικὰ πράγματα. Ὁ δὲ κόμης ἦτο ἐπίσης νεόφυ-
τος πολιτικός· καὶ εἶχε μὲν τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν
νὰ παύσῃ τὴν αἰσχυρὰν βουλευτικὴν διαφθορὰν ἣτις
ἐπεκράτει τότε ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀλλ' εἶχε συγχρόνως
τὴν ἰδίαν, ὅτι, ὅ ἂν καὶ παύσῃ τὴν διαφθορὰν ταύτην,
ἐπρεπε νὰ βασιλεὺς νὰ υποβῇ εἰς τὴν θείλῃ αὐτοῦ
τὴν βουλήν, ὅπερ ἦτο δυσχερὲς νὰ κατορθωθῇ εἰς τὴν
Ἀγγλίαν.

Ἀπὸ αὐτῆς τῆς πρώτης ἡμέρας καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς
ἀνέλαβε τὰς ἡνίκας τῆς κυβερνήσεως, ἐπεφάνησαν ση-
μεῖά τινα, ἀποδείξαντα, ὅτι μεγάλη τις κατασκευά-
ζεται μεταβολή. Ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν εἰς
τὸ μέγα μυστικὸν συμβούλιον, δὲν εἶχε προϋποβληθῇ
εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Εἶχε δὲ συνταχθῇ ὑπὸ τοῦ Βυ-
τίου καὶ περιεῖχε τινὰς παρατηρήσεις, αἵτινες ἠδύ-
ναντο νὰ θεωρηθῶσιν, ὡς κατακρίνουσαι τὴν ἐπὶ τῆς
προλαβούσης κυβερνήσεως διεξαγωγὴν τῶν πραγμά-
των. Ὁ Πίττ ἀντεῖπεν εἰς ταῦτα καὶ ἀπήτησε νὰ
μετρίσθωσι αἱ ἐκφράσεις ἐκείναι εἰς τὸν δημοσιευ-
θησόμενον λόγον· ἀλλ' ὁ Βύτιος δὲν ἐνέδωκεν εἰμὴ
μετὰ πολὺν χρόνον συζήτησιν, καὶ ἀρῶν δὲ ἐνέδωκεν ὁ
Βύτιος, ὁ βασιλεὺς διετίλεσεν ἐπιμένων μέχρι τῆς
ἐποῦσης ἐσπέρας. Αὐθιμὲρον δὲ ὁ Βύτιος οὐ μόνον
μυστικὸς σύμβουλος προεχειρίσθη, ἀλλὰ καὶ ὑπουργός·
μετ' ὀλίγον δὲ εἰσῆλθε καὶ εἰς τὴν τῶν Λόρδων
βουλήν.

Ἐὰν οἱ ὑπουργοὶ ἦσαν ἡνωμένοι, ἤθελαν πιθανώ-
τατα κατισχύσει τῆς αὐλικῆς ταύτης βλαπτικῆς.
Ἡ βουλευτικὴ ἰσχύς τῆς Οὐγγικῆς ἀριστοκρατίας, ὡς
προσθηζομένη ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας, τῆς ἀρετῆς καὶ
τῆς φήμης τοῦ Πίττ, ἤθελαν ἀποβῇ ἀκαταγώνιστος.
Ἀλλὰ τινὲς τῶν ὑπουργῶν ἐφθόνησαν τὴν εὐνοίαν τὴν
ὁποῖαν ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἀπελάμβανε παρὰ τοῖς πολλοῖς·
ἄλλοι ἦσαν δυσηρετημένοι, καὶ ὅχι ὅλως ἀναιτίως,
ἀπὸ τοῦ κυριαρχικοῦ καὶ ὑπεροπτικοῦ οὗτοῦ τρόπου·
ἄλλοι πάλιν ἐκ πεποιθήσεως εὐλικερινοῦς δὲν συμφώνουν
καθ' ὅλα μὲν τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ σύστημα. Ὁμολό-
γουν μὲν, ὅτι εὖρε τὴν πατρίδα εἰς τὸ θάνατον τῆς
ταπεινώσεως καὶ ὅτι ὕψωσεν αὐτὴν εἰς τὴν κορυφὴν
τῆς δόξης· καὶ ὁμολογοῦν, ὅτι διεξῆγε τὸν πόλεμον
δραστηρίως, ἐπιτηδείως καὶ λαμπρῶς· ἀλλ' ἤρχισαν
νὰ θεωρῶσιν, ὅτι ἡ σπατάλη τῶν πόρων τοῦ δημοσίου
ἀπέβη ἀπαρδαχμάτιστος καὶ ὅτι τὸ δημόσιον χρέος
ἐξωγκώθη εἰς ὑπερβολήν. Ἐδέχοντο μὲν, ὅτι τινὲς
τῶν κατακτιήσεων τῶν ὑπὸ τῶν Ἀγγλικῶν στόλων
καὶ στρατῶν γεννηθέντων, ἦσαν οὐ μόνον ἐνδοξοὶ, ἀλλὰ
καὶ λυσitteλεῖς· ἀλλ' ἀποθιμνόντες ἅταξ τοῦ Γεωρ-
γίου Β', οἱ ὑπουργοὶ ἐκεῖνοι, τολμηρότεροι γενόμε-

νοι, ἤρχισαν νὰ ἐρωτῶσι, ἰ διὰ τί ἡ Ἀγγλία δαπανᾷ
τοὺς θησαυροὺς καὶ τὸ αἷμα τῶν τέκνων τῆς πρὸς
χάριν τοῦτοῦ ἡ ἐκεῖνου τῶν Γερμανῶν ἡγεμόνων; Ὁ
μέγας ὑπουργός, ἐθεώρει, ὡς φαίνεται, ἀνάξιον ἐαυ-
τοῦ νὰ υπολογίσῃ τὸ τίμημα τῆς νίκης. Ἐνόσῳ τὰ
πυροβόλα τοῦ ἐν Λονδίῳ Πύργου ἀνῆγγελλον, διὰ
τῶν ἐκπυροσφοτήσεων αὐτῶν, νέα τρόπαια, ἐνόσῳ
χαρμόσυνοι φωτοχυσταὶ ἤπτοντο εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς
μητροπόλεως, ἐνόσῳ Γαλλικαὶ σημαῖαι ἐν θριάμβῳ
διὰ μέσου τοῦ Λονδίνου ἐκομίζοντο, ἀδιάφορον ἦτο
εἰς αὐτὸν μέχρι τίνος κῦζανεν ἡ δημοσία δαπάνη.
Ἐξεναντίας, ὡς προείπομεν, ἐφαίνετο ἐγκυαυόμενος
μᾶλλον διὰ τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας τὸ ἔθνος, ἐκβα-
λυνθέν ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας καὶ τῆς τύχης ἐκείνης,
μετὰ τοσαύτης μὲν τότε προθυμίας προσήνεγκε, μετὰ
τοσαύτης δὲ πικρίας ἐμελλεν ἐπειτα νὰ ἐλεεινολογή-
σῃ. Ὀλίγοι μὲν τινὲς ὠρελοῦντο ἀπὸ τοῦ πολέμου,
διότι οἱ ἐν Γερμανίᾳ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀγγλικῆς
ἐξουσιᾶς, ἐκανερχόμενοι οἰκαδοι, ἠγόραζον κτή-
ματα μεγάλα, ἐκτιζον παλάτια καὶ ἤριζον, ἐπὶ πο-
λυταλείᾳ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἀριστοκρατίαν. Ἀλλὰ τὸ
ἔθνος ἐδανείσθη, ἐν διαστήματι τῶν τεσσάρων τοῦ πο-
λέμου ἐνικυτῶν, τόσα, ὅσα ἡ ἐπιτηδειότερα καὶ φειδω-
λοτέρα κυβερνήτης δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ εἰς 40
εἰρηνικὰ ἔτη. Καὶ ἐν τούτοις ἐλπὶς εἰρήνης οὐδεμία
ὑπῆρχεν. Ἡ μὲν Γαλλία, ἡ τροπαῖα παθοῦσα καὶ
τοσοῦτον ταπεινωθίσσα, ἤθελεν ἀναμφιβόλως δεχθῇ
ἰπικεκαῖς συνθήκας· ἀλλὰ τοῦτο δὲν συνέφερεν εἰς τὸν
Πίττ. Ὁ πόλεμος κατέστησεν αὐτὸν ἰσχυρόν καὶ
δημοχαρῆ μετὰ τοῦ πολέμου συνεδέετο ἅπαν τὸ λαμ-
πρότερον τῆς ζωῆς αὐτοῦ μέρος· πρὸς τὸν πόλεμον
ἦτο μάλιστα ὁ ἀνὴρ ἐπιτηδείος. Καὶ ἐπὶ τέλους ἤρ-
χισε νὰ ἀγαπᾷ τὸν πόλεμον ἕνεκα τοῦ πολέμου αὐ-
τοῦ, ἐπιβρεπέστερος ὢν εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ τοὺς ἐχ-
θρούς τῆς Ἀγγλίας ἢ νὰ διαλύσῃ τὰς πρὸς τοὺς ὑ-
πάρχοντας ἐριδας.

Τοιαῦτα ἐδόξαζον περὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ Πίττ
καὶ ἄλλοι μὲν τινὲς τῶν ὑπουργῶν, ὁ δὲ ἄλλος ὅμως
ὅλων τῶν λοιπῶν ὁ γυναικὶ καὶ αὐτοῦ Γεώργιος
Γρενουίλλιος, ὁ ταμίας τοῦ στόλου. Οἱ δύο οὗτοι
ἄνδρες, εἰ καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι, ἀμφοτέρωι δὲ ἰκα-
νότατοι καὶ χρηστότατοι, ἦσαν ἐν τούτοις ὅλως πρὸς
ἐλλήλους ἀνόμοιοι. Ὁ Πίττ οὐδέποτε ἐνδελεχῶς ἐ-
νηχοῦντο περὶ οἰονδήποτε τῆς ἐπιστήμης κλάδον·
ἦτο οἰκονομικὸς ἀθλίος· δὲν ἤξευρε καλῶς οὐδὲ τοὺς
κανόνες τῆς βουλῆς ἐκείνης, τῆς ὁποίας ἦτο τὸ δια-
πρεπέστερον κόσμημα· δὲν ἐσπούδαζε ποτὲ τακτικῶς
τὸ δημόσιον δίκαιον, καὶ ἦτο τοσοῦτον περὶ τοῦτο
τὸ μέρος ἀμαθής, ὥστε ὁ Γεώργιος Β' ἠγανάκτητέ
ποτε, διότι ἄνθρωπος μηδέποτε τὸν Οὐάττελον ἀ-
ναγνώσας, ἤξιον ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐ-
ξωτερικῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ταῦτα
ἀνεπληροῦντο παρ' αὐτῷ διὰ μεγάλων καὶ σπανίων
προτασμάτων, διὰ θαυμαστῆς δυνάμεως τοῦ νὰ
ἐμπλήρῃ πίστει καὶ ἀγάπῃς μεγάλας ἀνθρώπων
ἐλπίδας, διὰ εὐγλωττίας, ἣτις δι᾽ ἑθελγε μόνον τὰ ὦτα,
ἀλλ' ἀνεκίει τὸ αἷμα καὶ ἔφερε δάκρυα εἰς τοὺς ὀ-
φθαλμούς, διὰ πνεύματος παραδόξως μὲν πολυμη-

χάνου περί τὸ ἐπινοεῖν βουλευόμενα, ἐξαιτίας δὲ δραστηρίου καὶ ἐπιτελεῖν αὐτά. Ἐξεναντίας, ὁ Γρενουίλλιος ἦτο φύσει καὶ ἔξει ἄνθρωπος εἰδικώτατος. Τὴν νομικὴν παιδευσὶς παιδεῖαν, πλείστην συνεπήγαγε φιλοποιίαν καὶ ἀγγίζονταν εἰς τὸν κυβερνητικὸν καὶ τὸν βουλευτικὸν βίον. Ἐθεωρεῖτο κάτοχος ἐντελὲς τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ τῆς Ἀγγλίας συστήματος, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἡκιστα ἀγαπώντων αὐτὸν ὡμολογεῖτο, ὡς ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἰδώς τὸ βουλευτικὸν δίκαιον, τὰς προνομίας καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς βουλῆς. Οἱ λόγοι του ἦσαν συνήθως διδακτικοὶ καὶ ἐνίοτε πολλὴν ἐπροξένουν ἐντύπωσιν, διὰ τὸ σεμνὸν καὶ ἀξιοπρεπὲς τοῦ ἀνδρὸς ὅρος, ἀλλὰ οὐδέποτε ἦσαν λαμπροί, συνήθως δὲ καὶ κατέκοπτον τὴν ἀκροατὴν. Διέφερε δὲ τοῦ Πίττ οὐ μόνον κατὰ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν χαρακτήρα. Ὁ Πίττ οὐδαμῶς ἀνέδιδεν ἀξίαν εἰς τὰ χρήματα, καὶ χαλεπῶς μὲν ἤπλωνε τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὰ λάβῃ, λαβὼν δὲ αὐτὰ ἄπαξ, τὰ ἐσκόρπιζε μὲ παιδαριώδη σπατάλην. Ὁ Γρενουίλλιος, δὲ καὶ χρησιμώτατος τὸ ἦθος, ἦτο θηταυριστὴς καὶ ρειδωλός. Ὁ Πίττ ἦτο ἄνθρωπος εὐερέθιστος καὶ νευρικός, εὐπετὴς εἰς τὸ ἐλπίζειν, ταχύς εἰς τὸ μαγαλοφρονεῖν ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ καὶ τῇ εὐνοίᾳ τοῦ πλήθους, ὅπως εἰς τὸ αἰσθάνεσθαι τὴν ὕβριν, ἀλλὰ πρόθυμος καὶ εἰς τὸ συγχωρεῖν ὁ χαρακτήρ του Γρενουίλλιου ἦτο τραχύς, βαρύθυμος καὶ ἐπίμονος. Παράδοξος δὲ ἦτο ἡ ῥοπή αὐτοῦ εἰς τὸ νὰ βλέπῃ πάντοτε τὴν μέλαιναν τῶν πραγμάτων ὄψιν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο ὁ κόραξ τῆς βουλῆς, ὅστις ἀείποτε, ἐν μέσῳ μὲν θριάμβων, περὶ ἀτυχημάτων ἐκράζεν, ἐν μέσῳ δὲ πλήθοντος ταμείου, περὶ χρεωκοπίας. Τοιοῦτος δὲ ὢν, ἐννοεῖται ὅτι δὲν εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ εὐδοκιμήσῃ παρὰ τοῖς πολλοῖς· ἀλλ' εἰς τὴν κοινὴν αὐτὴν δυσμένειαν ἀντέτασσαν ὁ ἀνὴρ τέλμην αὐστηράν, δι' ἧς ἠνέγκαζεν ἐνίοτε καὶ αὐτοὺς ἐκείνους ὅσοι τὸν ἐμίσουν, νὰ τὸν σεβασθῶσιν.

Τοιοῦτον ἀντιθέτους ἔχοντες χαρακτήρας, ὁ Πίττ καὶ ὁ Γρενουίλλιος ἀναγκαίως καὶ ἀντιθέτους εἶχον περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων ὁρασεις. Ὁ Πίττ δὲν ἐδίδεκεν εἰμὴ τὰ τρόπαια, ὁ Γρενουίλλιος δὲ νῆδιδεκεν εἰμὴ τοὺς λογαριασμούς. Ὁ Πίττ ἐπαίρετο διότι ἡ Ἀγγλία ἐνίκησεν ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Ἰνδίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ, ὅτι ἀπέβη ἡ μεισαχέτις τῆς στερεᾶς, ἡ δέσποινα τῆς θαλάσσης· ὁ Γρενουίλλιος ὁπερὶ τὰς δεδομένας εἰς τὰς ξένας δυνάμεις χρηματικὰς χορηγίας, ὠδύρετο διὰ τὰ ἐκτακτὰ ἐξόδα τοῦ στρατοῦ καὶ ἐθόνηναι διότι τὸ ἔθνος ἠναγκάσθη νὰ δανεισθῇ ἐντὸς ἐνὸς ἔτους 250 ἑκατ. μυρία δραχμῶν.

Ὁ Βύτιος λοιπὸν δὲν ἀπῆντησε μεγάλῃν δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ διακτάτῃ τὸ τοιοῦτοτρόπως διηρημένον ἐκεῖνο ὑπουργεῖον καὶ εἰς τὸ νὰ καταβῇ πρὸ πάντων τὸν Πίττ, ἅμα δοθείσης περιστάσεως. Ἐδόθη δὲ ἡ ἐξῆς ἀφορμή. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας Κάρολος Γ' εἶχε συνομολογήσει μυστικὴν συμμαχίαν μετὰ τῶν Γάλλων συνθήκην· ἀνέβαλλεν ὁμῶς τὴν ἐναρξίν τῶν ἐχθροπραξιῶν μέχρις οὗ καταπλεύωσιν οἱ κομίζοντες τοὺς θηταυρούς τῆς Ἀμερικῆς στόλοι. Ὁ Πίττ, μαθὼν τὴν μυστικὴν ἐκείνην συνθήκην,

ἀπεφάσισε, φρονίμως ποίῳ, νὰ προλάβῃ τὸν νέον ἐκείνον ἐχθρὸν, νὰ συλλάβῃ τοὺς ἀπὸ Ἀμερικῆς ἐρχομένους στόλους καὶ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς Ἀβάνας καὶ τῶν Φιλιππίνων. Ἀλλὰ ὁ Βύτιος ἀνέστη· οἱ ἄλλοι ὑπουργοὶ δὲν ὑπεστήριξαν τὴν γενναίαν ἐκείνην πρότασιν, ὥστε αὐτὴ ἀπερρίφθη. Εἰς δὲ καὶ μόνος τῶν συνυπουργῶν τοῦ Πίττ συνεψήφισε μετ' αὐτοῦ, ὁ ἑτερος τῶν γυναικαδέλφων του, ὁ Κόμης Τέμπλης.

Ὁ Πίττ καὶ ὁ Τέμπλης περητῆθησαν· ὁ νέος βασιλεὺς προσεφέρθη πρὸς τὸν Πίττ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην μετὰ τσαύτης εὐμενείας, ὥστε ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὅστις ἐν παντὶ μὲν ἄλλως ἦτο ἀγέρωχος καὶ ὀξύς, ἀλλ' ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ ἐδείκνυτο πρῶτος καὶ ταπεινός, μέχρι δακρύων συνεκινήθη. Ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βύτιος τὸν ἠνέγκαζον νὰ δεχθῇ πραγματικόν τι οἰωνόηποτε τῆς βασιλείας εὐγνωμοσύνης σημεῖον. Τὸν ἠρώτησαν ἂν θέλῃ νὰ λάβῃ θέσιν τινὰ ἔχουσαν 150,000 δραχμῶν ἐτήσιον μισθόν, μετὰ τιμῶν τῶν μεγίστων. Ὁ Πίττ ἀπῆντησε μετὰ πλείστης φιλοφροσύνης, ὅτι κήδεσται πολὺ μᾶλλον περὶ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων ἢ περὶ ἐαυτοῦ καὶ ὅτι μάλιστα ἤθελεν εὐγνωμοφῆται πρὸς τὸν ἡγεμόνα, ἐὰν ἡδύνατο οὗτος νὰ εὐεργετήσῃ τὰ φίλτατα ἐκεῖνα τῆς καρδίας του μαθήματα. Ὅθεν ἡ αὐτὴ ἐφημερίς τῆς κυβερνήσεως, ἡ ἀναγγεῖλατα τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας παραίτησιν τοῦ γραμματέως τῆς ἐπικρατείας, ἀνέγγειλε συγχρόνως, ὅτι, ἕνεκα τῶν περιφανῶν τοῦ ἀνδρὸς ἐκδουλεύσεων, ἡ μὲν σύζυγος αὐτοῦ προεχειρίζετο ὁμότιμος τοῦ βασιλείου ἰδίου ὀνόματι, αὐτῷ δὲ χορηγεῖται ἐτησίᾳ σύνταξις 100,000 δραχμῶν, ἐπὶ τρεῖς γενεάς. Ἡ κυβέρνησις, πράξασα τοῦτο, ἐνόμισε βεβαίως, ὅτι αἱ ἐπιτραπίται τῷ μεγάλῳ ὑπουργῷ ἀμοιβαὶ καὶ τιμαὶ θέλουν ἐξευμενίσαι τὴν κοινὴν γνώμην. Ἴσως πρὸς τούτοις ἤλπισε, καὶ ὅτι ἡ πολλὴ ἐκείνη τοῦ λαοῦ εὐνοία, ἡ ἐν μέρει προκύψασα ὡς ἐκ τῆς καταφρονήσεως τὴν ὁποῖαν ὁ ἀνὴρ ἀείποτε πρὸς τὰ χρήματα εἰδείξε, θέλει μειωθῇ διὰ τῆς συντάξεως ταύτης· καὶ τῶντι ἐν τῷ ἅμα ἐφάνησαν ἄπειροι λαιδοραγραφίαι, κατηγοροῦσαι αὐτόν, ὅτι ἐπώλησε τὴν πατρίδα. Πολλοὶ δὲ τῶν εἰλικρινεστέρων φίλων του ἐφρόνου, ὅτι ἤθελε πολιτευθῇ ἀξιοπρεπέστερον, ἂν οὐδεμίαν ἐδέχετο χρηματικὴν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀμοιβῆς. Οὐδὲν ἤττον ἡ κοινὴ περὶ τῶν προτερημάτων, τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἐκβουλεύσεων αὐτοῦ γνώμη παρέμεινεν ἀναλλοίωτος. Πολλὰ τῶν μεγάλων πόλεων ἐξέφρασαν δι' ἀναφορῶν τῇ πρὸς αὐτόν εὐνοίαν, τὰ δὲ Λονδίνα ἰδήλωσαν ἐτι ἐμμανέστερον τὸν θαυμασμόν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀγάπην. Μικρὸν μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου παραίτησιν αὐτοῦ, συνέπεσε νὰ προσφέρῃ ὁ δήμαρχος τοῦ Λονδίνου τὸ κατ' ἔτος διδόμενον παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα γεῦμα. Εἰς δὲ τῶν κεκλημένων ἦτο καὶ ὁ Πίττ. Καὶ ἡ μὲν ἁμαξία τοῦ βασιλέως παρῆλθεν ἀπρατήρητος σχεδόν, ἅπαντες δὲ οἱ ὀρθαλμοὶ πρὸς τὸν πεπτωκότα ὑπουργὸν ἐστράφησαν, ἅπαντες αἰδανευοίμαι ὑπὲρ αὐτοῦ ἀντήχησαν. Ἄμα ἐπερῆν τὸ δόχημα αὐτοῦ ἐξερράγη ἀπὸ τῶν ὀδῶν, τῶν ἐξωστῶν καὶ τῶν στεγῶν καταιγὶς ἐνθουσιασμοῦ φοβερά. Αἱ

κυρίαί ἀνέσειον τὰ μανδύλια αὐτῶν ἀπὸ τῶν παραθύρων· ὁ ὄχλος ἀνηστᾶτο ἀπὸ τῶν τροχῶν, ἐσφιγγε τὰς χεῖρας τῶν θεραπόντων καὶ κατεφίλει αὐτοὺς τοὺς ἵππους. Ἡ κραυγὴ «κάτω ὁ Βύτιος! κάτω τὸ κῆτος, ὁ Νεοκαρτελλίαις!» ἀνεμειγνύετο μετὰ τοῦ ἀλαλαγμοῦ· «τὸν Πίττ, τὸν Πίττ, θέλομεν διὰ παντός!» Ὄταν ὁ Πίττ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δημαρχεῖον, λαμπραὶ ζητωκραυγαὶ καὶ χειροκροτήσεις τὸν ὑπεδέχθησαν· ἐνθ' ὁ Βύτιος δὲν εἰσπόρευσε νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ κατὰστημα ἐκείνο εἰμὴ χλευαζόμενος καὶ προσβυλλόμενος καὶ ἤθελε μάλιστα κινδυνιώσει, ὥς λέγουσι, ἂν δὲν ἐλάμβανε τὴν πρόνοιαν νὰ περφορῇσιν τὴν ἀμαξίαν τοῦ δι' ἐπιχειρήσεως πυγμάχων σωματοφυλάκῃς. Πέλλοι κατέκρινον τὴν διαγωγὴν τοῦ Πίττ εἰς τὴν περίεστην ταύτην, ὥς ἀπεβῆ πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πίττ συνωμοτόγησε βραδύταρον, ὅτι ἀτόπως ἐπαλιτεύθη, ἀλλ' ἐξώκειλε καὶ εἰς τοῦτο τὸ ἀμάρτημα καὶ εἰς ἄλλα δεινότερα μετέπειτα, διὰ τῆς ἐκπύρεως τοῦ ταραχώδους καὶ κακοβούλου αὐτοῦ γυναικαδέλφου Τερπλου.

Τὰ ἀμέτως μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Πίττ ἱερὰ θύοντα γεγονότα, ἀνεδίδασιν τὴν φήμην τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὑψηλότερον παρὰ ποτέ. Ἀπὸ τῆς Ἑσπερίας Ἰνδικῆς ἦλθεν εἰδήσεις, ὅτι ἡ Μαρτινίκα ἐκυριαυβύθη διὰ στρατείας ἐπ' αὐτοῦ ἐκπεμφθείσης. Ἡ Ἀβάννα ἔπεσε, καὶ ἐγνώσθη, ὅτι αὐτὸς εἶχε μελετήσει τὴν κατὰ τῆς Ἀβάννας ἐπίθεσιν. Ἡ Μανίλλα παρεδόθη, καὶ πάντες ἐπίστευσαν, ὅτι αὐτὸς εἶχε κατόνουν νὰ πολιτοκρήσῃ καὶ τὴν Μανίλλαν. Οἱ δὲ Ἀμερικανικοὶ τῆς Ἰσπανίας ἐτόλμοι, τῶν ὁποίων τῶνδε εἶχε προτείνει τὴν αἰχμαλώτευσιν, ἀπεδίδασιν εἰς Γαδεῖρα ἀπειρὸν φορτίον χρυσοῦ, πρὶν ἢ ὁ Βύτιος πειθῇ, ὅτι ἡ αὐλὴ τοῦ Μαδρίτου ἀληθῶς ἐχθρικά τρέφει βουλευόμενα.

Ἡ δ' ἐπακολουθήσασα βουλευτικὴ σύνοδος παρῆλθεν ἄνευ σφοδρᾶς τινὸς θυσίλλης, διότι ὁ Πίττ δὲν ἐθεώρησεν εὐλόγον νὰ ὑψώσῃ τὴν σημασίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην λόγος αὐτοῦ διακρίνονται εὐ μόνον διὰ τῆς εὐγλωττίας ἐκείνης, καθ' ἣν οὐδένα εἶχε τὸν ἐφ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ διὰ κοσμιοτήτος καὶ μετριότητος, τὴν ὁποῖαν πολλάκις κατὰ δυστυχίαν ὁ χαρκατὴρ αὐτοῦ ἐπτερεῖτο. Ὄταν ἐκηρυχθῇ ὁ κατὰ τῆς Ἰσπανίας πόλεμος, δικαίως μὲν προέτεινε τὴν ἀξίωσιν ὅτι αὐτὸς προεῖδε, τὰ ἤδη τοῖς πᾶσι ἐκδηλὰ γέγονε, ἀπέτρεχεν ὅμως πάσης ἀλαζόνος καὶ πικρᾶς ἐκφράσεως, ἡ δὲ τριαύτη αὐτοῦ σωροσύνη ὑπῆρξε τότε μᾶλλον ἐντιμὸς δι' αὐτὸν, ὅταν ἡ οὐδέποτε πολλὰ ἀπαθὴς ἀναδειχθεῖσα αὐτοῦ κραυγὴ εἰς πικρὰν καθυπεδλήθη δοκιμασίαν, οὐ μόνον ὑπὸ τῆς βετανιζούσης αὐτὸν ἀσθρέτιδος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ μυρίων συκοφαντιῶν, τὰς ὁποίας οἱ αὐλικοὶ ὑπεκίνου, κατὰ τῆς ὑπουργικῆς αὐτοῦ διαγωγῆς. Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ βουλῇ προτεβλήθη ποτὲ κατὰ τὴν σύνοδον ταύτην, μετ' ἀναδείας καὶ μαλθρίας, ἥτις προεκάλεσε τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἀνθρώπων ὅλων τῶν κομμάτων· ἀλλ' αὐτὸς ὑπέστη τὴν ἀδικίαν μετὰ μεγαλοπρεπείῃ· ἀσυχῆς. Νεώτερος ὢν, οὐδέποτε σχεδὸν παρέλειπε νὰ ἀποδῶσθαι εἰς τοὺς ὑδριστὰς του τὰ ἴσα

ἀλλ' ἤδη, πεποιθὼς εἰς τὰς μεγάλας αὐτοῦ ἐκδουλεύσεις καὶ τὸ παρὰ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀξίωμα, δὲν ἤθελε νὰ καταβῇ εἰς προσωπικὰς ἐριδας. «Ὁ παρὼν καιρὸς» εἶπε, κατὰ τὰς περὶ Ἰσπανικοῦ πολέμου συζητήσεις, «δὲν ἀρμόζει εἰς λογομαχίας καὶ ἀμοιβαίας κατηγορίας. Τὴν σήμερον, πᾶς Ἀγγλος ὁρεῖται νὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ πατρίδος. Ὁπλισθῆτε λοιπὸν πάντες· ἔστω ἔθνος ἐν· λησμονήσατε τὰ πάντα, καὶ τὸς τοῦ κοινοῦ συμφέροντος. Ἰδοὺ, δίδω ὑμῖν τὸ παραδειγμα. Κατατρυχόμενος ὑπὸ τῆς ευκοφαντίας, βετανιζόμενος ὑπὸ τῆς ἀληθδόνος καὶ τοῦ νοσήματος, χάριν τῆς πατρίδος λησμονῶ καὶ τῆς καρδίας τὰς ἐκληγὰς, καὶ τὰς περιωδυνίας τοῦ σώματος.» Τὸν ἅπαντα δὲ θίεν τοῦ ἀνδρὸς ἐπισκοποῦντες, πειθόμεθα ὅτι ἡ μεγαλοφυΐα καὶ αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ οὐδέποτε ἐξήστραψαν φαιεότεραι ἢ ἐν τῇ συνόδῳ ἐκείνῃ τοῦ 1762 ἔτους.

Ὁ δὲ Βύτιος, ἐνθαρρυνόμενος ἀπὸ τὴν ἐπιείκειαν ταύτην τῶν βουλῶν, ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ καὶ ὀνόματι, ὥς ἦτο ἤδη πράγματι, πρωθυπουργός· θέν, ἀναγκάσας διὰ πολλῶν περιφρονήσεων τὸν γέροντα Νεοκαρτελλίαις νὰ παραιτηθῇ, ἀνηγορεύθη αὐτὸς πρῶτος Λόρδος τοῦ θησαυροφυλακίου· ἔπειτα δὲ ἐπιχείρησε νὰ ἐμφυμόσῃ καὶ τὸ νέον, ὅπως Τερυκὸν, κυβερνητικὸν κίτεθ σύστημα. Τὸ σύνθημα τοῦ συστήματος τούτου ἦτο, ὑπεροχὴ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, βουλευτικὴ ἀκεραιότης. Ὁ ἡγεμὼν δὲν ἔπρεπε τοῦ λοιποῦ νὰ ἦ· αἱ ὀργανοὶ οὐδένα τῶν ὑπηκόων ἢ ὁμάδος τινὸς τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ. Ὁ Γεώργιος Γ'. δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναγκάζεται νὰ προσλαμβάνῃ ὑπουργοὺς τοὺς ὁποίους δὲν ἤθελε, καθὼς ὁ πάππος αὐτοῦ ἠναγκάσθη νὰ προσλάβῃ τὸν Πίττ. Ὁ Γεώργιος Γ'. δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποχωρίζεται ἀπὸ ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους ἐτίμων, καθὼς ὁ πάππος αὐτοῦ ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸν Κερταρέτιον. Συγχρόνως δὲ τὸ σύστημα τοῦ δεκαπμοῦ καὶ τῆς διαφθορᾶς, τὸ τριαύτην ἐπὶ τῆς προηγουμένης κυβερνήσεως λαβὼν ἐπίθεσιν, ἔπρεπε νὰ παύσῃ. Μετὰ στόμφου πολλοῦ ἀνεκφυγῆς, ὅτι ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβήσεως τοῦ νέου βασιλέως, οὐδ' ἐκλογαῖς, οὐδὲ βουλευταὶ ἀπὸ τοῦ ἀποβήτου κεφαλαιοῦ ἐμειθοδοτήθησαν. Ὁ Βύτιος, ἐνὶ λόγῳ, ἐμελίτησε βούλευμα μέγα καὶ λαμπρὸν, νὰ λυτρώσῃ μὲν τὴν Βρετανίαν ἀπὸ τῆς πολιτικῆς κακοηθείας καὶ τῶν ὀλιγαρχικῶν ἐκδιουρηγιῶν, νὰ ἀπαλλάξῃ δὲ αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἡπειρωτικῶν συμμαχιῶν, νὰ καταλύσῃ δὲ τὸν αἵματηρόν καὶ πολυδάπανον πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν πόλεμον.

Καὶ ἐν μέρει μὲν ἐπέτυχεν τοῦ σκοποῦ. Ἡ Ἀγγλίς ἐγκατέλειπε τοὺς ἐν Γερμανίᾳ αὐτῆς συμμάχους, εἰς ἀντίτιμον λαβοῦσα εὐρείαν ἐπὶ τῆς πίστεως αὐτῆς κηλίδαν. Ὁ κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας πόλεμος ἐπεραιώθη δι' εἰρήνης ἐντίμου μὲν καὶ λυσιστενοῦς, ἀλλὰ βεβαιῶς οὐχὶ ἐπαξίας τῶν ἐπὶ τοσαύτον χρόνον ἀδιαλείπτων σχεδὸν ἐκείνων ἀπανταχοῦ γῆς, κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν, κατορθωμάτων. Ἀλλὰ τὸ μόνον ἐσωτερικὸν τοῦ Βυτίου ἄθλον ὑπῆρξεν, ὅτι ἀνεβρίκισε μὲν ὀξύτερον παρὰ ποτὲ τὸ πατρία-

στικὸν πνιῦμα, κατέστησε δὲ τὴν πολιτικὴν διαφθοράν ὑπὲρ ποτε λοιμωδεστέραν.

Τὸ ἀμοιβαῖον πάθος τῆς Οὐίγικης καὶ τῆς Τορκῆς μερίδος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀρχίσει νὰ κατευναζέται μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Οὐαλπολίου, σγεδὼν ἐξέλιπε περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου Β', ἥδη δὲ προέκυψεν αὖθις σφοδρότατον. Πολλοὶ μὲν Οὐίγοι ἦσαν ἐτι εἰς τὰ πράγματα· ὁ δαυὶς Βεδφορδίας, ὁ ὑπογράφας τὴν μετὰ Γαλλίας συνθήκην· ὁ δαυὶς Δευονσχερίας· ὁ ἐκπροσωπῶν τὸ ὑπουργεῖον ἐν τῇ βουλῇ Γρενουίλλιος· ὁ Φόξ, ὁστις ἐξηκολούθει πορίζομενος ἐν σιωπῇ τὰ δυσπολόγητα τῆς θέσεως αὐτοῦ ὠρελήματα. Ἀλλὰ τὸ ὅλον κόμμα ἀπεστρέφετο τὸν νέον πρωθυπουργόν, καὶ οὐ μόνον τὸ κόμμα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ σύμπαν σχεδὸν τὸ ἔθνος· διότι ὁ ἄνθρωπος ἦτο φίλὸν τῆς βασιλικῆς εὐνοίας δημοκράτης, μηδεμίαν ἔχων ἱκανότητα, καὶ διότι ἦτο Σκώττος τὸ γένος, ἐκτός δὲ τῆς ἄλλης ἀντιπαθείας ἣτις τότε ἐπεκράτει ἐτι μετὰ τὸ Σκώττων καὶ Ἀγγλων, ὁ Βύτιος σκανδαλωδῶς προετίμα τοὺς ὁμογενεῖς αὐτοῦ εἰς ὅλας τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Τὸ δὲ μέγα καὶ κοινὸν ἐντεῦθεν προκύψαν μῖτος ἀρορμὴν ἐκρήξεως προσφορωτάτην ἔλαβε τὴν περὶ εἰρήνης συνθήκην. Ὁ διαπραγματευθεὶς τὴν συνθήκην ταύτην Βεδφορδίας, κατεχλευάσθη εἰς τὰς ἑδούς· τὸ φορεῖον τοῦ Βυτίου προσεβλήθη, καὶ μετὰ κόπου διεσώθη ὑπὸ τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς. Δὲν ἐτόλμα δὲ οὗτος νὰ φαῖ ἑῖς τὸν δρόμον εἰμὴ ματηματισμένος· καὶ γέροντες, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποθανόντες, συνείθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι ἀπῆντησεν, εἰς μίαν τῶν πλατειῶν τοῦ Λονδίνου, τὸν παντοδύναμον ἐκείνον ἄνθρωπον, περιβεβλημένον μὲν χιτῶνα ποδῆρη, φέροντα δὲ ἐπὶ κεφαλῇς ὀγκώδη φενάκης πύργον. Ἡ δὲ σύμβολον δὲ εἰς ὃ ὄχλος ἐξεκόνιζε τὴν κῆρυξ ἐξοχότητά ἦτο ἐν ταχυδρομικὸν ὑπόδημα, διότι ἀπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ ἐπωνύμου αὐτοῦ ἐτχημάτισαν ἄθλιον κατὰ τὰ ἄλλα λογοπαίγνιον, ἐμπαῖνον τὸ ὑπόδημα ἐκεῖνο. Ταχυδρομικὸν λοιπὸν ὑπόδημα, συλήθως ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἐρχομένου δορυφορούμενον, ὅτε μὲν εἰς σταυρὸν ἀνῆρτατο, ὅτε δὲ εἰς ῥόλογας παρεδίδοτο. Καὶ κατὰ τῆς αὐτῆς ἐπιστῆς ἐδημασιεύοντο καθ' ἑκάστην εἰς πεζὸν λόγον καὶ διὰ στίχων λοιδορογραφαίαι ὑπεδύνουνσαι πᾶν μέτρον θρασυτήτος καὶ μίτους. Ἀπκντες δὲ ἤξευρον, ὅτι ταῦτα ὑπεκινούντο κρύφα ὑπὸ τοῦ αἰετοῦ ἐν τῷ σκότει προάπτοντος Λόρδου Τέμπλου· διότι ὁ Πίττ ἀπεστρέψε τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῶν αἰσχροπραγίων τῆς ἀντιπολιτεύσεως μετὰ τῆς αὐτῆς περιρρονήσεως μετὰ τῆς ὁποίας ἀπέστρεψεν αὐτὸ ἀπὸ τῶν αἰσχροπραγίων τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἂν καὶ δὲν κατεδέχετο νὰ μεταχειρισθῇ εἰμὴ τὰ νόμιμα καὶ ἔτιμα ὄπλα, ἦτο πασίγνωστον, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καταφερόμεναι παρ' αὐτοῦ πῖνη καὶ ἦσαν πολὺ φοβερώτεροι τῶν λάθρα ἐπαγομένων ὑπὸ τοῦ γυναικαδέλφου του δολοφονιών.

Ὁ Βύτιος ἤρχισε νὰ τρέμῃ· αἱ βουλαὶ προέκειτο νὰ συνέλθωσιν· ἡ περὶ εἰρήνης συνθήκη ἐμελλεν ἀμέσως νὰ ὑποβληθῇ εἰς συζήτησιν· καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας ὁ Πίττ, ἡ μεγάλη Οὐίγικη φατρία καὶ οἱ πολλοὶ τῶν βουλευτῶν ἐμελλον ὁμοφώνως νὰ ψηφί-

σωσιν. Ὁ νεόφυτος ἐκεῖνος πολιτικὸς ἀνὴρ εἶχεν ἀποφανθῇ, ὅτι ἀπεστρέφετο τοὺς τρόπους, δι' ὧν οἱ προηγούμενοι ὑπουργοὶ ἐτιθάσσευον τὴν βουλήν· ἀλλὰ τότε ἤρχισε νὰ ἐννοῇ, ὅτι ἡ εὐτυχευμένη αὐτοῦ ἦτο ἀκαιρος· τὰ ὄνειρα ὄγοντο ἀνάγκη ἐπέστη οὐ μόνον νὰ δεκάσῃ, ἀλλὰ, ἵνα ἀνακητήσῃ τὸν ἀπολεσθέντα χρόνον, νὰ δεκάσῃ αἰσχροτέρων καὶ ἐπονειδιστότερων τῶν προκατόγων. Ἐπρεπε νὰ σχηματισθῇ πλειοψηφία, ἀδιάφορον διὰ τίνος τρόπου. Ἡ δύναμις, ἥθελε νὰ κατορθώσῃ τοῦτο ὁ Γρενουίλλιος· Ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ διξιότης οὗτοῦ εἰς οὐδεμίαν κρίσιμον πραγμάτων κατὰστασιν εἶχον ἐτι δοκιμασθῇ. Παρεκτὸς τούτου, ὁ ἄνθρωπος ἐθεωρήθη αἰετοῦ ὡς πειθήνιος ἀκόλουθος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Τέμπλου καὶ τοῦ γαμβροῦ Πίττ, ἥδη δὲ, ἂν καὶ ἀδίκως, ἐλογίζετο φιλικῶς πρὸς αὐτοὺς διακείμενος. Ἀλλων λοιπὸν ἐδέετο ἡ Κυβέρνησις ἐπικυρώσαι· καὶ ἐν τῇ ἀμνηστία ταύτῃ, ὁ Βύτιος ἐτράπη πρὸς τὸν Φόξ, ὁστις εἰδείχθη προθύμως τὴν προταθείσαν συμμαχίαν, θεωρήσας ἐπιτηδείαν τὴν περίστασιν τοῦ νὰ ἵναθῇ πάλιν εἰς τὴν πρῶπην, ἀφ' ἣς κατεκρέμνισεν αὐτὸν ὁ ἀντίζηλος οὗτοῦ Πίττ.

Ὁ Φόξ ἔλαβε τὴν διαβ. βίωσιν, ὅτι ἂν διασώτῃ τὴν κυβέρνησιν ἀπὸ τῆς ἐπικινδύνου ἐκείνης δυσχερείας, θέλει προχειρισθῇ εἰς τὸ πρὸ πολλοῦ ὑπ' αὐτοῦ ποθούμενον ἀξίωμα τοῦ ὁμοτίμου· αὐτὸς δὲ ἀφ' ἐτέρου ἀνέλαβε νὰ ἐπιτύχῃ, ἐκ παντὸς τρόπου, ἀγαθοῦ ἢ μοχθηροῦ, τὴν ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐγκρίσιν τῆς εἰρήνης. Ἐπὶ δὲ τούτῳ, αὐτὸς μὲν ἀνηγορεύθη ἡγεμὼν τῆς βουλῆς, ὁ δὲ Γρενουίλλιος ἐνέδωκεν εἰς τοῦτο, ἂν καὶ μετὰ πολλῆς ἀγαπηκτικῆς καὶ ἀθυμίας. Ὁ Φόξ ἤλπισεν, ὅτι θέλει καταπνίξῃ τινὰς τῶν ἰσχυροτέρων Οὐίγων, αἵτινες ἦσαν προσωπικοὶ αὐτοῦ φίλοι, νὰ συντρέξωσιν εἰλικρινῶς τὴν αὐλήν· ἀλλ' ἠπατήθη καὶ ἐνόησε μετ' ὀλίγον, ὅτι ἀνάγκη ἦτο νὰ παλαίσῃ μόνος πρὸς τὴν προκειμένην δυσχέρειαν.

Ἐν ταύτοις εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ νικήσῃ, καὶ δὲν συνείθιζε νὰ ὀπισθοδρομῇ. Ὅθεν ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἀναδοίχῃ δὲν ἐπεδέχετο, ἔδωκεν εἰς τὸν Βύτιον νὰ καταλάβῃ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἤδύνατο νὰ ὀρθοπλοήσῃ εἰμὴ μεταχειριζόμενον τοὺς τεχνήτους τοῦ Οὐαλπολίου τρόπους, καὶ δίδων εἰς αὐτοὺς μάλιστα ἔκτασιν, ἣτις ἤθελε καταπλήξῃ καὶ αὐτὸν τὸν Οὐαλκόλιον. Τὸ γραφεῖον τοῦ Φόξ μετεβλήθη εἰς δημοπρατήριον· ἑκατοντάδες βουλευτῶν ἐλάβανον αὐτόθι μυστικὰς μετ' αὐτοῦ συνεντεύξεις καὶ ἀπερχόμενοι συνεκῆγοντο τὸν μισθὸν τῆς ἀτιμίας· ἄνθρωποι δὲ ἀσφαλῶς εἰδότες τὰ πράγματα, ἐδεδαίουον, ὅτι εἰς μίαν μόνην πρωτὴν ἐμετρήθησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον 20,000 λιρῶν καὶ ὅτι ὁ ἐλάχιστος τῆς δωροδοκίας ὅρος ἦτο ἐν τραπεζογραμματίῳ 200 λιρῶν.

Ἡ δωροδοκία προσέλαβε σύμμαχον τὸν τρόπον. Οἱ δὲ οἰκητοὶ πολλῶν ἐπαρχιῶν ἀπειύθησαν τῆς ὑπηρεσίας· διὰ νὰ πεισθῶσι δὲ καὶ οἱ ἰσχυρότατοι τῶν μεγιστάνων ὅτι ἐφείλουσι τοῦ λοιποῦ τυρλὴν ὑπακοῇ, ἐκρίθη εὐλογον νὰ τιμωρηθῇ ὁ δαυὶς Δευονσχερίας, διὰ τὴν ἀντιπολίτευσιν αὐτοῦ. Ὁ πλοῦτος αὐτοῦ, τὸ ἀξίωμα, ἡ δύναμις, ὁ ἀκηλίδωτος τοῦ κατ' ἰδίαν βίου χαρακτήρ καὶ ἡ ἀδιάλειπτος τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἀφρο-

οἷωσις εἰς τὴν Ἀννοβερικὴν δυναστείαν, δὲν ἰσχυρὰν νὰ νικᾷται νὰ παραγάγῃ. Δὲν εἰμύρετε δὲ νὰ περιμείνῃ τὸν ἀπαλλοτρίωσιν ἀπὸ δεινῆς προσωπικῆς ὕβρεως. Ἦτο γνωστὸν ὅτι ὁ δευτεῖος κατέκρινε τὴν διαγωγὴν τῆς κυβερνήσεως, ὅθεν ἀπεφασίσθη νὰ ταπεινωθῇ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος τῶν Οὐρίγων, ὡς ἐνόμαζεν αὐτὸν γλευπετικῶς ἡ τοῦ βασιλείου μήτηρ. Καὶ προσελθόντος τοῦ αὐτοῦ ὅς εἰς τὰ βασίλεια, ἵνα τελέσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του, « εἰκέ τον » παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἕνα τῶν ἀγγελιαφόρων, « ὅτι δὲ θέλω νὰ τὸν ἴδω. » Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀγγελιαφόρος ἐδίσταζεν, « ὕπαγε », τὸν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, « καὶ ἐπανάλαβε αὐτῷ τὰς ἰδίας λέξεις » μου. » Ἡ ἀγγελία διεβιβάσθη· ὁ δευτεῖος παρητήθη ἀμέσως τῆς θέσεώς του καὶ ἀπῆλθε ἐξω φρενῶν ὑπὸ ὀργῆς· ἐπίσης δὲ παρητήθησαν καὶ ὅλοι οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ ὄντες συγγενεῖς του. Καὶ τοῦτο μὲν ἦτο τοῦλάχιστον γενναῖον, ἂν ὅχι συνετόν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἤρχισαν νὰ παύωνται σωρηδὸν καὶ αὐτοὶ οἱ μικρότεροι ὑπάλληλοι, διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι διωρίσθησαν ἐπὶ τῇ συστάσει βουλευτῶν, οἵτινες δὲν ἦσαν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Συνταξιοῦχοι, χῆραι ἀνδρῶν πετόντων εἰς τὸν πόλεμον, κατετρέχθησαν διὰ παρομοίας αἰτίας, καὶ ἡ καταδρομὴ προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οἱ ἀρχαιότεροι τοῦ Φῶξ φίλοι, ἄνθρωποι γινώσκοντες τὴν ἐμρυτον αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ ἀγαθότητα, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἐπελθοῦσαν παράδοξον εἰς τὸν χαρακτῆρά του ἀλλοίωσιν.

Ἐν τούτοις συνήλθον αἱ βουλαί. Οἱ ὑπουργοί, καὶ περ ὑπὲρ ποτε ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης μισούμενοι, ἦσαν ὁμῶς βέβαιοι, ὅτι ἔχουν τὴν πλειονοψηφίαν, καὶ ἠλπιζον προστούταις, ὅτι θέλουσι πλειονεῦσαι καὶ ἐν ταῖς συζητήσεσι, διότι ὁ Πίττ, ὑπὸ δεινῆς ἀρθρίτιδος, ἐκρατεῖτο δέσμιος ἐν τῷ δωματίῳ αὐτοῦ. Οἱ φίλοι του ἐζήτησαν ν' ἀναβάλωσι τὸν βουλευτικὸν ἐκεῖνον ἀγῶνα, μέχρις οὔ δυνήθῃ καὶ αὐτὸς νὰ παρευρεθῇ· ἀλλὰ ἡ πρότασις τῶν ἀπερρίφθη. Ἡ κρίσιμος ἡμέρα ἐπέστη. Ἡ συζήτησις εἶχε προχωρήσει, ὅτε λαμπραὶ ζητοκραυγαὶ ἠκούσθησαν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς βουλῆς· ὄθρους προσήγγιζε κατὰ μικρὸν διὰ τῶν κλειμαίων, διὰ τῶν προδρόμων· τελευταῖον αἱ κύλαι ἠνεώχθησαν καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ἐπευφημοῦντος πλήθους προέκυψεν ὁ Πίττ, ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ κομιζόμενος. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο ἰσχνόν καὶ πελιδνόν, τὰ μέλη του ὑπὸ φλαννέλας περιτετυλιγμένα, εἰς δὲ τὴν χεῖρα ἐκράτει τὴν βακτηρίαν του. Οἱ φοριστῆρες ἀπέθεσαν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ἀκροατηρίου, οἱ δὲ φίλοι του περιστοιχίσαντες αὐτὸν ἀμέσως, τὸν ἐβλήθησαν νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἐδρὰν του. Καὶ εἰς τοιοῦτήν κατὰστασιν, ἐπὶ τρεῖς καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἠγόρευσε κατὰ τῆς εἰρήνης, ἀναγκαζόμενος ἐκ διαλειμμάτων νὰ καθήσῃ καὶ νὰ λάβῃ τινὰ φάρμακα. Βεβαίως ἡ φωνὴ του ἦτο ἀδύνατος, ὁ δὲ λόγος ἐκεῖνος, εἰ καὶ ἐξαστράπτων ἐνίοτε καὶ ἀρπάζων τὴν καρδίαν τῶν ἀκρατῶν, ὑπῆρξεν ἀσθενὴς, παραβλαλλόμενος μὲν τὰς ἄλλας καλητέρας αὐτοῦ δημηγορίας. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ὅσοι ἐνθυμοῦντο τὸ τί ἐπραξε, καὶ ἐδίδον ἤδη, τὸ τί ἐπασχέ, διήκουσαν αὐτοῦ μετὰ συγκινήσεων πολὺ ζωηροτέρων τῶν, ὅσας εὐγλωττία ἀπλῆ δὲ

ναταὶ νὰ παραγάγῃ. Δὲν εἰμύρετε δὲ νὰ περιμείνῃ τὴν ψηφοφορίαν καὶ ἀνεκομίσθῃ οἰκᾶς, παραπεμπόμενος ὑπὸ ἐπευφημῶν ὁμοίων ἐκείνων ἔστι προανήγγειλον τὴν ἀφίξιν του.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἀκόλουθον φυλλάδιον.)

ΤΟ ΧΕΙΡΟΦΙΛΗΜΑ.

Πρὸ ἑνὸς μηνὸς ἀνῆγγειλεν ὁ Αἰὼν ὅτι δύο υἱοὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας Νικολάου, ἐπισκεφθέντες τὴν ἐξοχὴν τοῦ ἐν Ὁδησσῷ Προξένου τῆς Ἑλλάδος, ἠτπάσθησαν τὴν χεῖρα τῆς οικοδεσποίνης. Ἀλλὰ πόθεν τὸ ἔθος τοῦτο τοῦ χειροφιλήματος εἰς ὁ ὑποβάλλονται καὶ βασιλόπαιδες, καὶ ἡγεμόνες;

Ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι ἡ συνήθεια τοῦ ἀσπάζεσθαι τὴν χεῖρα ἔχει ἀγνωστον τὴν καταγωγὴν, ἡμεῖς δὲ προσθέτομεν καὶ ἀρχαιοτάτην. Ὁ Πρίαμος, ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἀχιλλεῖα διὰ νὰ ζητήσῃ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἑκτορος, ἀπεκαλεῖ ἑαυτὸν ἐλεεινότατον, ὅχι μόνον ὡς παθόν· αὐτὰ δὲν ἔπαθ' ἄλλος θροτὸς ἐπιχθόνιος, ἀλλὰ καὶ ὡς καταντήσαντα νὰ φιλήσῃ καὶ αὐτὴν τοῦ φονεύσαντος τὸν υἱὸν του τὴν χεῖρα.

« ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ
« ἔτλην δ', οἱ οὐπὼ τις ἐπιχθόνιος θροτὸς ἄλλος,
« ἄνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι. »

Ιλιάδ. Ω. 505.

Ἡ συνήθεια ἄρα τοῦ ἀσπάζεσθαι τὴν χεῖρα ἐπεκράτει καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν Ὀμηρικῶν χρόνων.

Ἐπὶ Ῥωμαίων, οἱ δήμαρχοι, οἱ ὕπατοι, καὶ οἱ δικτάτορες, ἐδίδον τὴν δεξιὰν πρὸς τοὺς ὑποδεαστέρους αὐτῶν διὰ νὰ τὴν ἀσπασθῶσιν. Ἀπὸ δὲ Αὐγούστου τοῦ μεταβαλόντος τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα εἰς μοναρχίαν, οἱ αὐτοκράτορες παρεῖχον τὴν τιμὴν τοῦ ἀσπάζεσθαι τὴν χεῖρα αὐτῶν πρὸς μόνους τοὺς μεγιστᾶνας καὶ τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικούς, πρὸς δὲ τὸν λαὸν ἐπέτρεπον ν' ἀπαιτᾶται τῆς αὐτοκρατορικῆς χλαμύδος, ἡ καὶ νὰ προσαγορεύῃ αὐτοὺς μακρόθεν βάλλων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στόματος.

Τὸ χειροφίλημα, κατὰ τὸν μεταίωνα, ἐθεωρεῖτο ὡς πρᾶξις σεβασμοῦ, ὑποταγῆς καὶ ἀγάπης. Ὅθεν, αἱ μὲν ὑποτελεῖς, ὁμολογούντες ὑποταγὴν, ἠτπάζοντο τὴν χεῖρα τῶν τιμαριωτῶν, οἱ δὲ Χριστιανοὶ τὴν τῶν ἱερέων τιμῆς ἕνεκα, καὶ τὰ τέκνα τὴν τῶν ἰδίων γονέων, πρὸς ἐνδειξιν σεβασμοῦ καὶ στοργῆς συγχρόνως.

Κατὰ τὴν Ἰβηρικὴν χειρόνησον, ἐν τε τῇ Ἰσπανίᾳ καὶ τῇ Πορτογαλίᾳ, οἱ μεγιστᾶνες ἠτπάζοντο τὴν χεῖρα τοῦ ἡγεμόνος, κατὰ τε τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ καὶ κατ' ἐπισήμους τινὰς τελετάς. Ὁ φιλέλδικος δὲ Πέτρος, ἐραστὴς τῆς Ἰνέας δὲ Κάστρου, ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῆς τελευταίας τῶν δύο τούτων ἐπικρατειῶν, ἀνῆρτησεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν σκελετὸν τῆς ἐρομένης του, καὶ ὑπεχρέωσε τοὺς μεγιστᾶνας ν' ἀπονέμωσιν αὐτῇ ὅλας τὰς ἀρειλομένας εἰς βασίλισσαν τιμὰς, καὶ ἰδίως ν' ἀσπάζωνται τὴν δεξιάν της. Ἐν δὲ τῇ Ἰσπανικῇ Αὐλῇ ἡ τελετὴ τοῦ χειροφιλήματος